

MEGYEI HATÓKÖRŰ VÁROSI MÚZEUM

TELJESÍTMÉNYALAPÚ MUNKATERV
2019.

INTÉZMÉNY NEVE: WOSINSKY MÓR MEGYEI MÚZEUM

VEZETŐJE: ÓDOR JÁNOS GÁBOR

VEZETŐI MEGBÍZÁS (-TÓL – IG): 2017. 04.01 – 2022. 03. 31.

Intézményi stratégia

1. Az intézmény szakmai stratégiájának 2019. évi kiemelt céljai és ezek megvalósítását szolgáló intézkedések

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum elkötelezett abban, hogy Tolna megye gyűjteményeiben meglévő tárgyi és adattáiraiban megtalálható szellemi hagyatéka minél szélesebb körben ismertté váljon, forrásként szolgáljon a kutatás számára, elősegítse a szülőföldhöz való kötődés kialakulását az itt élőkben. Gyűjteményeink kezelése, gyarapítása és feldolgozása, kiállításaink, kiadványaink, rendezvényeink mind azt a célt szolgálják, hogy a muzeológia modern eszköztárával a kultúra ügyét szolgáljuk. Megyénken belül kapcsolódunk a kulturális életben dolgozó intézményrendszerhez, integráló-segítő szerepre törekszünk a megyénkben sajnálatosan kis számban működő muzeális intézményeknél, szakmai-módszertani tapasztalatainkat átadjuk meghirdetett fórumokon és egyedi megkeresések esetén egyaránt. Elsősorban testvérvárosi, testvérmegyei kapcsolatok révén a határon túl is népszerűsítjük Tolna megye kultúráját. Kutatóinkon keresztül bekapcsolódunk nemzetközi kutatási projektekbe.

Intézményünk szakmai stratégiájában továbbra is kiemelkedően fontos helyet foglal el a gyűjteményi revízió, a digitális gyűjteménykezelésre és leltározásra történő átállás, belső szabályzataink aktualizálása, látogatószámunk növelése és gyűjteményeink feldolgozása. Gyűjteményeink megőrzése a jövő számára nem lehet kérdés, ezért az általunk használt ingatlanok, elsősorban a raktáraink minőségén szeretnénk javítani.

2. Kultv. 42. § (4) bekezdés b) pont szerinti stratégiai dokumentumok

Dokumentum	Rendelkezésre áll (igen/nem)	Kelt	Fenntartói jóváhagyás (igen/nem)	2019-re tervezett feladat (stratégia alkotás/felülvizsgálat stb.)
Múzeumi küldetésnyilatkozat	Igen	2015. október 3.	Igen	-
Stratégiai terv	Igen	2018. február 26.	Igen	-

Állományvédelmi terv	Folyamatban		Nem	Stratégiaalkotás
Gyűjtemény gyarapítási és revíziós terv	Igen	2017. október 1.	Igen	-
Múzeumi digitalizálási stratégia	Igen	2017. március 27.	Igen	-

Szervezeti kérdések

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Összlétszám (fő, töredék is lehet)	49 fő	44 fő	44 fő
Ebből magasabb vezető vagy vezető (fő, töredék is lehet)	4 fő	4 fő	4 fő
Ebből szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő, töredék is lehet)	23 fő	23 fő	23 fő
Ebből nem szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő, töredék is lehet)	26 fő	21 fő	21 fő

- a) 2019. évi tervezett szervezeti átalakítások, személyi változások, az intézményi alapidokumentumokban tervezett változások: alapító okirat vagy szervezeti és működési szabályzat módosításának szükségessége, indokai stb.

Alapító okiratunk és módosítsa nem indokolt, SzMSz-ünket viszont újítani kell a törvényi változások lekövetése miatt belső szabályzatainkat folyamatosan átnézzük és aktualizáljuk. Nyugdíjba vonuló kollégáinkat pótoljuk a törvényi előírások alapján, illetve egy be nem töltött álláshelyre alkalmazunk gyűjteménykezelőt.

- b) Az intézményben közfoglalkoztatás keretében alkalmazandó dolgozók és az általuk elvégezni tervezett tevékenységek

A korábbi évek gyakorlatához hasonlóan amennyiben lehetőségünk lesz rá, öt fő közfoglalkoztatottat kívánunk továbbra is alkalmazni, irodáinkba maximum ennyi ember fér el és technikai lehetőségeink ekkora létszám alkalmazását teszik lehetővé. A digitalizálás, adatbevitel területén kívánjuk a közfoglalkoztatottakat alkalmazni, elsősorban a Hun-Téka programba töltjük fel adatainak, digitális fotóinkat.

- c) Az intézmény közzétételi kötelezettségeinek teljesülése (az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény)

A múzeum honlapján teszi közzé a kötelezően előírt adatokat, illetve a fenntartó, a szakmai irányító és a sajtó kérésére szolgáltat adatokat tevékenységéről.

- d) Állami Számvevőszéki ellenőrzés utókövetése: a számvevőszéki javaslatok és az intézkedési terv alapján 2019-re tervezett feladatok

Kölcsönszerződések megújításának befejezése a cél továbbra is.

Szakmai mutatók

I. Szolgáltatási feladatok

1. Közönségkapcsolatok:

Az intézmény 2019. évi közművelődési tevékenységének szöveges bemutatása

Közönségkapcsolati programjaink tervezésekor a múzeum kiállítás-hasznosítási koncepciójára kívánunk építeni. Célunk továbbra is olyan kiállítások rendezvények szervezése, amelyek széles közönségrétegeket mozgatnak meg.

A kisgyermekes és diákok számára meghirdetett programokon kívül nagyon fontosnak tarjuk azt is, hogy az egész életen át tartó tanulás jegyében az aktív dolgozóknak és a nyugdíjasoknak is szervezzünk közönségcsalogató programokat, mellyel hozzájárulunk a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, az önképzéshez, személyiségfejlesztéshez, hiszen a kultúra, múzeumi közművelődés társadalmi feladatainak ellátására, teljesítésére rendkívül nagy a közösségi igény.

Főépület

Múzeumandragógiai programként idén is tervezzük a *Múzeumi Esték*, a *Vármegyei Esték*, valamint első félévben a *Kedvenc témám – Honismeret a múzeumban* előadás sorozatokat.

A *Múzeumi Esték* keretében folytatjuk a 2018/19-es évadra meghirdetett *1848-as arcképcsarnok* című sorozatot:

2019. január 30.

Dr. Dobos Gyula: Perczel Mór

2019. február 27.

Dr. Bebesi György: Ivan Fjodorovics Paszkievics

2019. március 27.

Dr. Tuza Csilla: Julius Jacob von Haynau

A *Múzeumi Esték* sorozat II. féléves tematikája: *A történelem hírhedt gyilkosai* (egyeztetés alatt)

Kr.e. 44. március 15. Marcus Junius Brutus – Julius Caesar

1757. január 5. Robert-Francois Damiens – XV. Lajos
1865. április 14. John Wilkes Booth – Abraham Lincoln
1898. szeptember 10. Luigi Luccheni – Sissi
1914. június 28. Gavrilo Princip – Ferenc Ferdinánd
1963. november 22. Lee Harvey Oswald – John Fitzgerald Kennedy

Kedvenc témám – Honismeret a múzeumban című sorozatban az alábbi előadásokat tervezzük.

2019. január 9.

Szalai Ágnes: Bornemissza Anna, Erdély fejedelemsasszonya

2019. február 13.

Dr. Dobos Gyula: A Tolna megyei Nemzetőrség

2019. április 10.

Tehetséges diákok előadásai

2019. május 8.

Link Dóra: Katolikus egyházlátogatások Tolna megyében a 18-20. században

Szintén folytatjuk a *Múzeumi Mozaik. Képek, filmek, események* című múzeumandragógiai sorozatot, melyek minden hónap első hétfőjén tartunk. A programban helyi kiállítások megtekintése, élménybeszámolók, előadások szerepelnek.

Folytatjuk a *Háborútól háborúig. Képes várostörténet 1918-1945* című időszak kiállításához kapcsolódó *Világ-Mozi Filmklub* andragógiai sorozatot kéthetente hétfőnként, melyben a két világháború között készült filmeket vetítjük:

2019. január 14.

Egy bolond százat csinál (Magyar filmvígjáték, 1942)

Rendezte: Martonffy Emil

Főszereplők: Latabár Kálmán, Mály Gerő, Benkő Gyula, Egry Mária, Bánhidó László

2019. január 28.

Casablanca (Amerikai romantikus dráma, 1942.)

Rendezte: Kertész Mihály

Főszereplők: Ingrid Bergman, Humphrey Bogart, Paul Henreid, S. Z. Sakall (Gerő Jenő)

2019. február 11.

Piri mindent tud (Magyar filmvígjáték, 1932.)

Rendezte: Székely István

Főszereplők: Kabos Gyula, Dajka Margit, Páger Antal, Rátkai Márton

2019. február 25.

Halálos tavasz (Magyar filmdrám, 1939.)

Rendezte: Kalmár László

Főszereplők: Jávor Pál, Karády Katalin, Szörényi Éva, Somlay Artúr, Bilicsi Tivadar

2019. március 11.

Hyppolit, a lakáj (Magyar filmvígjáték, 1931.)

Rendezte: Székely István

Főszereplők: Csontos Gyula, Kabos Gyula, Jávor Pál, Fenyvessy Éva, Gózon Gyula

2019. március 25.

A gyanú árnyékában (Amerikai thriller, 1943.)

Rendezte: Alfred Hitchcock

Főszereplők: Teresa Wright, Joseph Cotten

2019. április 8.

Lila akác (Magyar filmvígjáték, 1934.)

Rendezte: Székely István
Főszereplők: Ágay Irén, Kabos Gyula, Nagy György, Gózon Gyula
2019. április 29.

Ida regénye (Magyar játékfilm, 1934.)

Rendezte: Székely István

Főszereplők: Rajnai Gábor, Ágay Irén, Jávor Pál, Gózon Gyula, Turay Ida

Tervezzük továbbá, hogy az országos nagyrendezvényekhez helyi programokat szervezünk.

A Múzeumok Őszi Fesztiváljához szintén tervezünk helyi programokat október – november hónapban: szakmai programként a *Múzeumpedagógiai Évnyitóval* indítunk, a központi, országosan meghirdetett tematikához illeszkedve dolgozunk ki helyi programokat.

Fentiekén kívül alkalmakhoz, évfordulókhoz, eseményekhez kapcsolódva szervezünk különböző korosztályokat megszólító programokat 2019-ben:

Január 18-19-én a WMMM központi épületében és az Irodalom Háza — Mészöly Miklós Emlékházban *Mészöly Emléknapot* szervezünk.

Január 22-én, a Magyar Kultúra Napján mutatjuk be a *Háborútól háborúig. Képes várostörténet 1918-1945* című kiállítás vezetőjét. A Wosinsky Mór Megyei Múzeum 5. füzeteként megjelent kiadványt Dr. Gaál Zsuzsanna, a tárlat rendezője írta.

Május 18-án, a Múzeumi Világnapon tartjuk a Wosinsky Emléknapot, ahol a megemlékezést, előadást követően a *Múzeumbarát Óvoda*, *Múzeumbarát Iskola* oklevelet és a *Wosinsky Emlékplakett* adjuk át. Ugyanekkor intézményünk lesz a házigazdája a Mozaik Múzeumtúra Roadshow-nak, egész napos, családoknak szóló rendezvényeknek.

November 4-én tartjuk a *Múzeumi Tudományos Délelőttöt*, ahol az intézmény muzeológusai tartanak előadást 2019-ben végzett kutatási témáikról.

November 26-án, Babits Mihály születésének évfordulóján *irodalmi estet* szervezünk a költő szülőházában.

December 7-én, szombaton adventi családi hétvégét szervezünk a főépületben.

December 10-én a *Liszt Ferenc Pedagógus Kórus adventi hangversenyét* hallgatjuk a központi épület könyvtárában.

E rendezvények célközönsége — a felnőtteken, aktív nyugdíjasokon kívül — a főiskolások, középiskolások, valamint a tehetséges, érdeklődő általános iskolás tanulók.

A múzeumban működő 559 fő *Szekszárdi Múzeumbarát Egyesület* tagjai, nagytöbbségben nyugdíjasok számára a január 10-én megtartott éves közgyűlésen elfogadott éves tematika szerint szervezünk programokat kéthetente csütörtökönként. A rendezvények között előadások, helyi múzeumlátogatások, tematikus napok, honismereti kirándulások szerepelnek.

Az Egyesület múzeum épületében tervezett rendezvényei 2019-ben:

Január 31. csütörtök, 14 óra

Dr. Méry Éva ny. igazgató, elnökségi tag előadása *Máramarosi és moldvai csodák* címmel

Február 14. csütörtök, 14 óra

Kaczián János ny. levéltári főtanácsos könyvbemutatója *Helytörténeti históriák Tolnából, Szekszárdról* címmel. A szerzővel beszélget Dr. Gaál Zsuzsanna történész, egyesületi elnök.

A helyszínen a magánkiadású kötet megvásárlására és dedikálására is lesz lehetőség.

Február 28. csütörtök, 14 óra

Szekszárd a gyűjtő szemével. Vitéz Attila vetítéses előadása a *Háborútól háborúig. Képes várostörténet 1918-1945* című időszak kiállításához kapcsolódóan

Március 14. csütörtök, 14 óra

Zentai András címzetes gimnáziumi igazgató, SZME elnökhelyettes vetítéses előadása *A Benelux országok, mint az európai kultúra ékkövei* címmel

November 14. csütörtök, 14 óra

Az *Erdélyi fejedelmi kincsek* című időszak kiállítás megtekintése a múzeum központi épületében

November 28. csütörtök, 14 óra

Herendi porcelánok című időszak tárlat megtekintése a WMMM Vármegyeházi Kiállításán

December 2. hétfő, 14 óra

Az *Örökségünk. Tolna megye évszázadai* című állandó kiállítás megtekintése a múzeum főépületében

Vármegyeháza

A beszámolóban leírt jó programokat, foglalkozásokat folytatjuk tovább.

Az időszak kiállítótérben tervezzük a következő kiállításokat:

március 9 – április 25-ig Kovács Tibor a Babits Mihály Általános Iskola művésztanára, május

2-június 10-ig Vincze Erika tipográfus-kalligráfus

június 21-augusztus 21-ig Kisfaludi Stróbl Zsigmond szobrászművész

szeptember 3-29-ig Országos kiállítás – Magyar Foltvarró Céh

október 3-december 22-ig Herendi Porcelánmanufaktúra.

A Múzeumok Éjszakája és a Múzeumok Őszi Fesztiválja országos irányelvei még alakulóban, ahhoz is igazítjuk a többi tervet.

Babits Mihály Emlékház és Mészöly Miklós Emlékház – Irodalom Háza

Jan. 18. – Mészöly Miklós születésnapja: Mészöly-nap. Előadások, díjátadás, beszélgetések.

Ápr. 11. – A magyar költészet napja: Babits és barátai. Megemlékezés egy magyar költőről (József Attila (04. 11.), Kosztolányi Dezső (03. 29.), Szabó Lőrinc (03. 31.), Juhász Gyula (04. 04.).

Máj. 15. – A család nemzetközi napja: Mesés programok, ingyenes tárlatvezetések családoknak.

Máj. 25. – Dienes Valéria születésnapja: Megemlékezés Dienes Valériáról, életművéről.

Jún. első vasárnapja – Pedagógusnap: Ingyenes tárlatvezetések pedagógusoknak.

Jún. 22. – Múzeumok Éjszakája: kvízzjáték a Kelemen-házban; rendhagyó tárlatvezetések; Babits-maraton: min. 4,2 óra/ 252 perc/ (v. 420 perc=7 óra) előre meghirdetett felolvasás Babits prózai műveiből vagy Dante: *Isteni színjáték* fordításokból.

Júl. – VII. „Szekszárdi Magasiskola” Mészöly Miklós Irodalmi Akadémia, Írói alkotótábor és mesterkurzus, kortárs írók mentorálásával, előadásokkal, beszélgetésekkel.

Júl. 25. – Baka István születésnapja: Megemlékezés Baka Istvánról; előre meghirdetett Baka István szerepversíró pályázat eredményhirdetése, díjátadás.

Szept. – MÓF Sétálj, gyalogolj velünk!: Mészöly-séta. Irodalmi séta a szülővárosban.

Szept. - Nov. – MÓF Múzeum a bőröndben: Mészöly mesék. Kihelyezett múzeumi foglalkozás.

Szept. 29. – Mihály névnap: Mihály napi irodalom-vigadalom. Babits: *Szekszárdi kadarka* c. írásának felolvasása; előre meghirdetett Mihály napi köszöntő-író és -előadó verseny kadarka bor és pogácsa kíséretében.

Okt. – MÖF Irodalmi találkozások a múzeumban: Emlékező est egy irodalmi évfordulós személyről. (<https://pim.hu/hu/hirek/irodalmi-evfordulok-2019-ben>)

Nov. – MÖF Rejtélyek a múzeumban 16+: Vámpírok a Vármegyeházán. Baka István *A kisfiú és a vámpírok* c. műve részleteinek felolvasása/ játékos feladatsor fiataloknak a műhöz kapcsolódóan az adott helyszíneken.

Nov. 26. – Babits Mihály születésnapja: Megemlékezés és koszorúzás a költő szülőházánál; előadás Babitsról meghívott előadó közreműködésével.

Dec./ Febr. – A bánatos medve napja. Mészöly Miklós meséi köré épülő játékos és kézműves foglalkozások előre bejelentkezett gyerekcsoportoknak.

Dec. 10.(v. aug. 18.) – Török Sophie születésnapja (v. névnapja): Megemlékezés Török Sophie-ról, a Babits-feleségről és az írónőről, saját művein keresztül.

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Közművelődési rendezvények és a rendezvények résztvevőinek száma (db fő)	265 db 13.139 fő	318 db 13.019 fő	280 db 13.500 fő
A hátrányos helyzetűeket (kiemelten a romákat), valamint a fogyatékkal élőket célzó, a társadalmi együttélést és a felzárkózást elősegítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	23 db 246 fő	26 db 258 fő	26 db 258 fő
Nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	7 db 140 fő	10 db 178 fő	10 db 178 fő
Ismeretterjesztő előadások és a résztvevők száma (db fő)	40 db 1.699 fő	50 db 1.603 fő	42 db 1.600 fő
Ismeretterjesztő kiadványok száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db)	1 db 500 db	1 db 500 pld.	1 db 500 pld.
Önkéntesek és az általuk ledolgozott munkaórák száma (fő óra)	24 fő 144 óra	27 fő 150 óra	27 fő 150 óra

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Közművelődési programok bevétele	650 e. Ft	700 e. Ft	700 e. Ft

2. Köznevelési hasznosítás:

Az intézmény 2019. évi múzeumpedagógiai tervének szöveges bemutatása

Az óvodások, az általános és középiskolás tanulók rendszeres látogatói a célirányosan nekik szervezett múzeumi óráknak, tematikus foglalkozásoknak, helytörténeti vetélkedőknek, különböző pályázatoknak, nyári táboroknak. A programok helyszíne a főépületben elsősorban az európai uniós pályázattal felújított pincemúzeumi foglalkoztató tér, valamint a múzeumi kiállítások. Az óvodások és a tanuló ifjúság jelenti az első számú célközönséget. Tervünk a jövőben még inkább erősíteni a kapcsolatot a Szekszárdi Tankerületi Központtal annak érdekében, hogy minél több általános és középiskolai diák látogassa intézményünket.

Az időszaki kiállításokról szintén összeállítunk, csak erre a tárlatra vonatkozó anyagot és e-mailben minden hónap elején tájékoztatót küldünk, de szóban is hívjuk a diákokat, nevelőket.

Feladat	Felelős	Határidő
A Wosinsky Mór Múzeum múzeumpedagógia programjának működtetése	Andrásné Marton Zsuzsanna	2019. december 31.
A Vármegyeháza kiállítóhely múzeumpedagógia programjának működtetése	Szűcs Zsuzsanna	2019. december 31.
A Babits Emlékház és az Irodalom Háza múzeumpedagógiai programjának bővítése és működtetése	Rubányi Anita	2019. december 31.

- *A tárgyév kiemelt feladatainak meghatározása, ennek illeszkedése az intézmény múzeumpedagógiai küldetéséhez.*
- *Az egyes állandó és időszaki kiállításokhoz kapcsolódó múzeumpedagógiai programok bemutatása.*

Főépület

Az eddigi gyakorlatnak megfelelően szervezünk általános és középiskolás tanulóknak *múzeumi tanórákat*, elsősorban a történelem, irodalom, hon- és népismeret, ritkábban a biológia, rajz-művészettörténet iskolai tantervek tematikájához kapcsolódva. Az órák szervesen kapcsolódnak a múzeum egy-egy kiállításához, mely az iskolai tananyagra, a kompetencia programra, a formális oktatásra épül.

Múzeumi órák:

- Óskor – neolitikum
- Mindennapi élet a Limes mentén. A rómaiak Pannoniában
- A honfoglaló magyarság
- Törökkori emlékek, különös tekintettel a palánki földvárra
- Mátyás király és kora. A reneszánsz Magyarországon
- Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc
- Szekszárd története, különös tekintettel a századforduló időszakára
- A Sárköz története és néprajza

Ismét meghirdetjük a *Vissza a múltba. A tárgyak emlékezete* című európai uniós pályázattal létrehozott Látványtárhoz összeállított múzeumi óra sorozatot is, ahol a 20. századtól a bronzkorig, több mint 6000 műtárgyat tekinthetnek meg a látogatók az időben visszafelé haladva. Az alábbi témaköröket ajánljuk általános iskolás tanulóknak, melyeket interaktív vagy tárgyaló foglalkozásokkal egészítünk ki (pl. a modern kor találmányai témához kapcsolódva kipróbálhatják a lemezjátszót, magnetofont, írógépet, szódás szifont stb.).

Látványtári túrák:

- Technikai fejlődés és életmódváltozás. A modern kor találmányai
- Körorvosok, szakorvosok. Egészségügy és személyes higiénia a 20. században
- A paraszti díszítőművészet. A festett bútoroktól a pásztorfaragásokig
- Korsók, bödönök, tányérok. Sárközi fazekasság a 18-20. században
- Mezőváros és főúri palota. Középkori és kora újkori kerámiaművéség Etén és Ozorán
- A Krisztus utáni első évezred. A rómaiak és az avarok Pannoniában
- A bronzkori mészbetétes edények dicsérete

Folytatjuk a *Jahreszeiten – Évszakok* német nyelvű foglalkozás sorozatot is, melyet német nemzetiségi óvodák nagycsoportosai és német nemzetiségi nyelvet tanuló kisiskolások számára hirdetünk. A foglalkozások tematikája az évszakok bemutatásán keresztül kapcsolódik az öltözködés, erdei állatok és növények témához, ugyanakkor egy adott múzeumi kiállításra épül. Az életkori sajátosságokat, a program oktatási – nevelési célját, az előzetes tudást, ismereteket figyelembe véve dolgozzuk fel a különböző témaköröket. A programsorozat az élményszerzésre, játékosra koncentrál.

Tematika:

Winter. Tél – Jégkorszaki barátunk, a Mamut

Frühling. Tavasz – Mattioni Eszter: *Tavasz* című festménye

Sommer. Nyár – Élet a Gemenci erdőben

Herbst. Ősz – Szüret és betakarítás

A múzeum őskori és természettudományi kiállításaihoz kapcsolódva mozgás- és képességfejlesztő interaktív *terápiás kutyával meghirdetett játszóházi programot* szervezünk a szekszárdi Csiga-Biga Alapítvány terápiás kutyáival. A programokat kedden és csütörtökön 10 és 11 órától tartjuk előzetes időpont egyeztetés alapján.

Január: Ugatja, mint kutya a holdat. Az állatok kommunikációja

Február: Ebcson t beforr. Az állatok testfelépítése

Március: Belejött, mint kiskutya az ugatásba. Érzékelés az állatvilágban

Április: Nemcsak egy tarka kutya van a világon. Az állatok fejlődése

Május: Kutya – macska barátság. Vadászat és vadászkutyák

Október: Hűséges, mint a kutya. Hogyan lett a kutya az ősember társa?

November: Bizonytalan, mint a kutya vacsorája. Az állatok táplálkozása

December: Nyomok a homokban. Állatok lábnyomai

A központi épületben szervezzük az állandó kiállításokra épülő *Régi ésszel – gyermekkézzel*, valamint a Látványtárhoz kapcsolódó *Látványtár(gy)* tematikus sorozatokat. A kézműves, tárgyaló foglalkozások során egy-egy múzeumi kiállításához valamint ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódóan, az életkori sajátosságokat, a program oktatási-nevelési célját, az előzetes tudást, ismereteket figyelembe véve dolgozzuk fel a különböző témaköröket. A programsorozat az élményszerzésre, az informális oktatásra koncentrál.

Régi ésszel – gyermekkézzel sorozat tematikája 2019-ben (minden hónap második szerda):

Január 9.

A „... Képes várostörténet” időszak kiállításához kapcsolódva *cukorkás doboz készítése*

Február 13.

Ismerkedés a farsangi ünnepkörrel, majd *álarc készítése*

Március 13.

Történelmi játszóházi program: eredeti 1848-as tárgyak interaktív bemutatása, memóriajáték, fiúknak *huszárcsákó*, lányoknak *bieder kalap készítése*

Április 10.

Ismerkedés a húsvéti népszokásokkal, sárközi motívumok rajzolása írókával, *tojásfestés*

Május 8.

A „... Képes várostörténet” időszak kiállításához kapcsolódva *konyhai díszlábla képek készítése*

A II. féléves tematika szervezés alatt!

Látványtár(gy) sorozat tematikája 2019-ben (minden hónap harmadik szerda):

Január 16.

A néprajzi látványtári egységhez kapcsolódva *kalendárium készítése népi bútorfestéssel, csüngőkkel*

Február 20.

A technikatörténeti látványtári egységhez kapcsolódva *árnyjáték tv-ben. „A kiskakas gyémánt félkrajcárja”* című mese illusztrálása, dramatizálása

Március 20.

A technikatörténeti látványtári egységhez kapcsolódva *kaleidoszkóp készítése*

Április 17.

A régészeti látványtári egységhez kapcsolódva *mécses készítése áttört csempekerámiából*

Május 15.

A néprajzi látványtári egységhez kapcsolódva *névtábla készítése tűzzománc technikával*

A II. féléves tematika szervezés alatt!

Együtt a múlt nyomában címmel szervezünk múzeumi nyári tábort a múzeum központi épületében, melynek célja egyrészt a szünidő élményszerű, hasznos eltöltése az informális tanulás jegyében, másrészt a múzeumi gyűjteményi anyaghoz kapcsolódó kulturális örökség tanulmányozása iskolán kívüli helyszíneken. A programot 2 x 5 napos turnusban szervezzük 9-13 éves tanulók számára. Egy-egy alkalommal az adott kor történetével, helyi vonatkozásaival ismerkednek meg a résztvevő diákok vetítéses előadás, kiállítás megtekintése, foglalkoztató füzet segítségével. A foglalkozásokat az Európai Unió pályázattal felújított pincemúzeumi foglalkoztatóban tartjuk, ahol az „időkapukban” elhelyezett korhű műtárgymásolatok, ruha rekonstrukciók, interaktív elemek (gabona őrlése őrlőkővön, szövés, fonás stb.) színesítik a programot, majd tárgyalgató, kézműves foglalkozáson tesszük élményszerűvé az ismereteket.

A szünidei foglalkoztató napok időpontjai (turnusonként):

2019. június 24-től 28-ig

2019. július 1-től 5-ig

Az öt napos, 9-15 óráig tartó foglalkozás sorozat tematikája a következő:

Hétfő: Mamuttól a gabonáról a hombárig. Óskori játszóház

Kedd: Élet az ókori Pannóniában. Római kori játszóház

Szerda: A reneszánsz kora Magyarországon

Csütörtök: Kirándulás Bikalra, a Reneszánsz Élménybirtokra, ebéd

Péntek: A változások évszázada. Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc

Vármegyháza

A múzeumpedagógia feladata az élményszerű ismeretszerzés, a múzeum megszerettetése, az iskolai tananyag kiegészítése, a kultúrához való hozzáférés lehetősége, az érdeklődés felkeltése. Az állandó kiállításokban témák szerint foglalkozásokat tartunk óvodásoknak, általános és középiskolásoknak, főiskolai hallgatóknak. Az életkori sajátosságokat, a pedagógus kérését, a rendelkezésre álló időt figyelembe véve a drámapedagógia módszerével komplex foglalkozásokat állítottunk össze, melyek egész évben igényelhetők. A témák a következők:

Foglalkozások óvodásoknak

- A titkos út: ismerkedés a múzeummal / kalandozás, időutazás sok játékkal/
- A tárgyak mesélnek, érzékszervek fejlesztése /látás, hallás, tapintás, szaglás/
- Körjáték, körtánc, mondóka / néprajz ovisoknak /
- Vízi világ / Pinty és ponty/
- A nagyotmondó Hány János / meseszöveg, dumaláda /
- Hogyan lesz a búzaszemből kenyér? /elfelejtett mesterségek/
- Színes világunk / Mattioni Eszter alkotásai/
- Kocsi és vonat / az utazás/
- Népi hagyományokhoz kapcsolódó programok /Márton nap, Luca nap, Karácsony, Húsvét/

Foglalkozások általános iskolásoknak

- Tárgyaink tegnapja: kezdődik az időutazás a múltba, a 19. századba, játékos formában ismerkedünk a tárgyakkal /telefonos játék, újság szerkesztése, TV-műsor, riport készítése, írás tintával, írógéppel és korabeli tollal minta segítségével/
- Nagy utazás: közlekedési eszközök / dereglye, csónak, bögös hajó, gőzhajó, postakocsi, gőzmozdony/
- Tolna megye csodálatos élővilága / erdők, mezők, folyók, tavak, mocsarak/
- Puszták népe / irodalmi szemelvényekkel gazdagítva ismerkedünk a parasztok, cselédek, vincellérek, pásztorok, csőszök munkájával, életével /
- Körjáték /Tolna megyei népcsoportok, néprajz iskolásoknak /
- Divat a 19. században /népviselet, nemesi öltözet, kámvás rokolya, textilek, gombok/
- Mesteremberek vándorúton / régi, elfeledett mesterségeket idézünk fel a kiállítás segítségével, jelmezekkel, versekkel, történetekkel /
- Nagyotmondó Hány János / Garay János, a reformkor költője, szerepjáték jelmezben, nagyotmondó verseny /
- Zene, zene, zene /Liszt Ferenc Szekszárdon, Augusz család, /
- Mozaik / Mattioni Eszter világa, mozaik készítése különböző technikákkal/

Foglalkozások középiskolásoknak

- Korona és kard, I. Béla király legendája
- A kommunikáció sokszínűsége a 19. és a 20. században /lúdtoll, madárfütty, hajóduda, postakocsi, újság, rádió, tv, ruházat /
- A római kori szarkofág története /temetkezési szokások/
- Zene, zene, zene / Liszt Ferenc Szekszárdon, Baka István: Szekszárdi mise/

- A halálfejes pillangó / Mária Lujza bútorai, szimbólumok /
- Képzelt lények / A régi vármegyeháza világa /
- Vadászat / vadászterem, Hobo: Mesél az erdő /
- Garay János: Az obsitos / a nagyotmondás művészete, dumaláda, közös versírás/
- Divatstílusok és hóbortok a 19. századtól napjainkig
- Néphagyomány, népszokások Tolna megyében /udvarlás, párválasztás, jegykendő, szőlőőrzés /
- Mattioni Eszter és a hímeskövek /a mozaik /

Az időszaki kiállításokról szintén összeállítunk, csak erre a tárlatra vonatkozó anyagot és e-mailben minden hónap elején tájékoztatót küldünk, de szóban is hívjuk a diákokat, nevelőket.

- *A programok eredményessége érdekében tett intézkedések bemutatása,*

Minden tanév szeptemberében megküldjük az óvodáknak, általános és középiskoláknak az aktuális programajánlatunkat. Látogatói célcsoportjaink elsősorban az óvodások és a kisiskolások, de fontosnak tartjuk, hogy még nagyobb számban tudjuk megszólítani az általános iskola felső tagozatosait, középiskolás tanulókat, s nem utolsósorban a helyi főiskolai hallgatókat. Azonban a különböző látogatói elemzések azt igazolták, hogy a magyar múzeumok látogatóinak nagy többségét az aktív idősök jelentik, így másik fontos célcsoportként jelöljük a – gyakran különböző, kultúrával (is) foglalkozó civil szervezetekbe tömörülő – nyugdíjas korosztályt. Az egész életen át tartó tanulás jegyében célunk, hogy a tanulókon kívül a családok, felnőttek és aktív időskorúak számára is biztosítani tudjuk a múzeumpedagógiai és múzeumandragógiai programokon való folyamatos ismeret- és élményszerzést. Ugyanakkor – az esélyegyenlőség biztosításával – lehetőséget nyújtunk a fogyatékkal élők számára a múzeumi foglalkozásainkon történő részvételre.

A múzeumpedagógiai és múzeumandragógiai programjaink kialakításában általánosan megfogalmazott céljaink között fontos szerepet jelent a múzeum ismertségének, a város, a járás, tágabb értelemben a megye életében betöltött szerepének további erősítése. A minőségében teljesen átalakított és felújított pincemúzeumi foglalkoztató téren kívül a 2015-ben megnyílt látványtár kiváló alkalmat nyújt ennek megvalósítására, különösen akkor, ha a kommunikációs és marketing tervben megfogalmazott elvek szerint építjük és bővítjük kapcsolatainkat a nevelési-oktatási intézményekkel, a médiával, illetve azokkal a partnerekkel, akik az intézmény társadalmi támogatottságát növelni tudják.

- *Oktatási-nevelési intézményekkel történő együttműködés tervadatai.*

A Járásszékhely múzeumok szakmai támogatására kiírt EMMI pályázat 2017. december 31-ig biztosította a megállapodásban szereplő tíz nevelési-oktatási intézmény óvodásai, illetve diákjai számára a múzeumpedagógiai programokon való ingyenes részvételt, valamint vidékiek esetében az útiköltség térítését. Ez jelentős látogatószám emelkedéssel járt együtt. Amennyiben ismét kiírásra kerül hasonló pályázat, tervezzük további intézményekkel az együttműködés megkötését.

- *Iskolai közösségi szolgálat működésének szöveges bemutatása*

Az Iskolai Közösségi Szolgálat intézményünknel 2013 óta működik. A program keretében 2018-ra 15 közép fokú oktatási intézménnyel volt együttműködési megállapodásunk, 2019-ben szeretnénk ezt a számot megtartani. Eddig összesen 81 tanuló töltött szolgálatot a múzeum különböző gyűjteményeiben, átlag napi 3 órában. 2019-ben közülük több visszatérő diák lesz, aki segít a teremóri szolgálatban, különböző múzeumi gyűjtemények anyagának kezelésében, digitalizálásában, leltározásában, múzeumi programok, táborok, rendezvények előkészítő munkálataiban és lebonyolításában. Igyekszünk ezeket a lehetőségeket nekik biztosítani. Intézményünkben egy koordinátor és gyűjteményenként egy mentor segíti a diákokat. Célunk, hogy a diákok bepillantást nyerjenek a múzeumi munkába, megismerkedhessenek a különböző gyűjteményekkel, tapasztalatokat gyűjtsenek, és életkoruknak megfelelően segíteni tudjanak egy-egy adott munkafeladatban.

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
A gyűjteményre és a kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai foglalkozások és a foglalkozások résztvevőinek száma (db/fő)	426 db 8.738 fő	404 db 7.527 fő	346 db 1.600 fő
A honlapon elérhető múzeumpedagógiai foglalkozások száma (kiemelten a kerettantervhez illeszkedő foglalkozásokra) (db)	274 db	274db	274 db
A tárgyévben kiadott múzeumpedagógiai kiadványok száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db db)	1 db 500 pld.	1 db 500 pld.	1 db 500 pld.
Iskolai tehetség gondozást segítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	56 db 1.304 fő	58 db 1.432 fő	50 db 1.200 fő
A korai iskolaelhagyás csökkentését segítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	8 db 126 fő	7 db 134 fő	8 db 120 fő
Iskolai közösségi szolgálat kapcsán köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma a tárgyévben, valamint összesen (db db), illetve az iskolai közösségi	Megállapodások száma: 1 15 Résztevő diákok száma, eltöltött órák száma: 17 309	Megállapodások száma: 0 15 Résztevő diákok száma, eltöltött órák száma: 8 320	Megállapodások száma: 0 15 Résztevő diákok száma, eltöltött órák száma: 10 400

szolgáltatáson résztvevő diákok és az általuk a múzeumban eltöltött órák száma (fő óra)			
---	--	--	--

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Múzeumpedagógiai programok bevétele	650 e. Ft	700 e. Ft	700 e. Ft

3. Oktatási tevékenység:

Felsőoktatási intézményekkel tervezett együttműködés, különös tekintettel a tehetséggondozásra, illetve korai iskolaelhagyás csökkentésére az elmaradott térségekben

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Felsőoktatási tevékenységben oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő)	-	2	1
Felnőttoktatásban oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő)			
A múzeum által akkreditált képzések és a képzések résztvevőinek száma (db fő)			

4. Hozzáférés:

Kutatószolgálat tevékenységének tervezése

Feladat	Felelős	Határidő
Újkortörténeti gyűjtemény	Mácsainé Iván Éva	2019.12.31.
Néprajzi gyűjtemény	Fuksz Márta	2019.12.31.
Irodalmi gyűjtemény	Lovas Csilla	2019.12.31
Képző- és iparművészeti gyűjtemény	Lovas Csilla	2019.12.31
Régészeti gyűjtemény	dr. Vizi Márta	2019.12.31

Múzeumi könyvtár tevékenységének tervezése

Feladat	Felelős	Határidő
1. Szakkönyvrendelés, leltározás, adatbevitel,	Hucker Veronika	2019.12.31.

irodalomszolgáltatás, selejtezés-törlés, könyvtárközi kölcsönzés, statisztika		
2. Szabadpolc- és raktári rend fenntartása	Hucker Veronika	2019.12.31.
3. Szakfolyóiratrendelés	Hucker Veronika	2019.02.31.
4. Évkönyv, egyéb múzeumi cserekiadványok postázása	Hucker Veronika	2019.12.31. (folyamatos)
5. Hónap műtárgya – január (könyvtár)	Hucker Veronika	2019.01.02.
6. Szakkönyvtár bemutatás, ismertetés	Hucker Veronika	2019.12.31. (folyamatos)

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Kutatószolgálatot igénybe vevő kutatók és a kutatási alkalmak száma (fő db)	18 fő 28 alkalom	20 fő 30 alkalom	20 fő 30 alkalom
Múzeumi könyvtár használóinak száma és a múzeumi könyvtárlátogatások száma (fő db)	Könyvtárhasználók száma: 60 Könyvtárlátogatások száma: 251	Könyvtárhasználók száma: 60 Könyvtárlátogatások száma: 255	Könyvtárhasználók száma: 61 Könyvtárlátogatások száma: 260
Honlap-látogatások száma	21.215	21.463	22.000

5. Módszertani szolgáltatások:

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Szaktanácsadások száma (műtárgyvédelmi és állományvédelmi, gyűjteménykezelési, digitalizálási, valamint múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében)	96	96	96
Módszertani műhelygyakorlatok száma (műtárgyvédelmi és állományvédelmi, gyűjteménykezelési, digitalizálási, valamint	16	16	16

múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében)			
---	--	--	--

a) *Módszertani műhelygyakorlat/módszertani műhely tervezése*

Kultv. 45/A §. (2) bekezdés i) pont alapján a megyei hatókörű városi múzeum szakmai-módszertani központként mindegyik alábbi témakörben évente legalább két módszertani műhelygyakorlatot szervez a megye közigazgatási területén működő muzeális intézmények munkatársai számára:

- restaurálási és műtárgyvédelmi tevékenység körében gyakorlati bemutatóval egybekötve,
- gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjteményfeldolgozási és digitalizálási tevékenység körében,
- múzeumpedagógia területén óvodapedagógusok és pedagógusok, továbbá a muzeális intézmények közművelődési szakemberei számára,

	Időpont	Helyszín, intézmény	Téma	Szervező, működtető neve, beosztása
1	Március 13.	WMMM főépülete	Élményszerű tanulási lehetőségek a múzeumpedagógiai módszereivel az 1848/49-es forradalom és szabadságharc témához kapcsolódva A rendezvény a Szekszárdi Tankerületi Központ és a megyei múzeum közös szervezésében valósul meg.	Andrásné Marton Zsuzsa múzeumpedagógus
2	Szeptember 24.	WMMM főépülete	Múzeumpedagógiai évnyitó: a helyi múzeumok, kiállítóhelyek múzeumpedagógiai programkínálatának bemutatása	Andrásné Marton Zsuzsa múzeumpedagógus
3	2018.03.20.	Vármegye háza	Gyűjteményfeldolgozás – Mattioni Eszter életművének	Lovas Csilla

			tükrében	
4	2018. 05. 14.	Irodalom Háza	Gyűjtemény kezelés, digitalizálás a képzőművészeti gyűjteményben	Lovas Csilla
	2018. 09. 17.	Irodalom Háza	Gyűjtemény kezelés, digitalizálás az irodalmi fotógyűjteménybe n	Lovas Csilla
	2018.11.20.	Babits Mihály Emlékház	Gyűjteményfeldol gozási és digitalizálás tapasztalatok az irodalmi gyűjteményben	Lovas Csilla

b) *Állományvédelmi felelős helyszíni bejárásai*

Kultv. 45/A §. (2) bekezdés j) pont alapján a megyei hatókörű városi múzeum legalább egy fő, szakirányú közép- vagy felsőfokú végzettségű állományvédelmi felelőst foglalkoztat, aki középtávú intézkedési terv alapján évente legalább egyszer helyszíni bejárás keretében felméri a megye területén lévő muzeális intézmények állományvédelmi helyzetét:

<i>Állományvédelmi felelős neve</i>	<i>Elérhetősége (telefon, e-mail)</i>	<i>Végzettsége</i>	<i>Múzeumi Állományvédelmi Bizottság továbbképzése (igen/nem)</i>	<i>Munkakör</i>
<i>Thuróczy Péter</i>	<i>74/316-222/15 thuroczy@wmmm.hu</i>	<i>Technikus, Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő</i>	<i>Igen</i>	<i>Gyűjteménykezelő</i>

Időpont	Helyszín, intézmény	Téma	A feladatot elvégző neve, beosztása	Megállapítások
2019. június vége	Könnyű László Városi könyvtár és Helytörténeti Gyűjtemény, Tamási	Gyűjtemény i állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető

		elem szempontjait figyelembe véve.		
2019. június vége	Német Nemzetiségi Tájház, Gyöngyös	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. június vége	Varsádi Tájház, Varsád	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. július eleje	Völgységi Múzeum, Tűzoltás-történeti Kiállítás, Bonyhád	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. július eleje	Német Nemzetiségi Tájház, Nagymányok	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető

		t figyelembe véve.		
2019. július eleje	Német-Székely Néprajzi és Óvodatörténeti Kiállítás, Lengyel	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. július eleje	Helytörténeti Gyűjtemény, Dombóvár	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. augusztus eleje	Falumúzeum, Györköny	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. augusztus eleje	Illyés Gyula Első Iskolája, Rácegrespuszta	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető

2019. augusztus eleje	Petőfi Sándor Emlékház, Sárszentlőrinc	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. augusztus eleje	Lázár Ervin Emlékszoba, Sárszentlőrinc	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. augusztus eleje	Petőfi Sándor Emlékméhes, Kölesd-Borjád	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. augusztus vége	Dunaföldvári Vár, Dunaföldvár	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. augusztus	Ozori Pipóvárkastély, Ozora	Gyűjteményi állapotok	Thuróczy Péter állományvédelmi	Nem tervezhető

vége		ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	felelős	
2019. augusztus vége	Simontornyai Vár, Simontornya	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. szeptember eleje	Városi Múzeum, Paks	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. szeptember eleje	Paksi Képtár, Paks	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. szeptember eleje	Atomenergetikai Múzeum, Paks	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető

		Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.		
2019. szeptember vége	Lankóczi Vízügyi Kiállítóhely, Decs-szivattyúház	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. szeptember vége	Sárközi Tájház, Decs	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. szeptember vége	Bátaszéki Tájház, Bátaszék	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. szeptember vége	Bátai Tájház, Bata	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető

		megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.		
2019. szeptember vége	Fekete Gólya Ház, Bába	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. szeptember vége	Helytörténeti Gyűjtemény, Mórággy	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. Szaktanácsadás a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. október közepe	Wosinsky Mór Megyei Múzeum, Szekszárd	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. A szükséges beavatkozások és intézkedések elvégzése a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. október közepe	Irodalom Háza-Mészöly Miklós Emlékház, Szekszárd	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. A szükséges	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető

		beavatkozások és intézkedések elvégzése a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.		
2019. október közepe	Babits Mihály Emlékház, Szekszárd	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. A szükséges beavatkozások és intézkedések elvégzése a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető
2019. október közepe	Wosinsky Mór Múzeum Megyeházi kiállítóhelye, Szekszárd	Gyűjteményi állapotok ellenőrzése, felmérése. A szükséges beavatkozások és intézkedések elvégzése a megelőző műtárgyvéd elem szempontjait figyelembe véve.	Thuróczy Péter állományvédelmi felelős	Nem tervezhető

II. Kiállítási tevékenység

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Állandó kiállítások száma és látogatószáma - (db fő)	17 49.052 fő	17 47.217 fő	17 47.000 fő
Időszaki kiállítások száma és látogatószáma	19 16.100 fő	18 16.800 fő	18 17.000 fő

- saját épületben (db fő) - más intézményben (db fő) - külföldön megrendezett (db fő)			
Vándorkiállítások száma és látogatószáma - hazai (db fő) - külföldön megrendezett (db fő)	-		1 17.000 fő
Befogadott kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	2 8.120 fő	2 3.500 fő	1 2.500 fő
A nemzetiségek anyaországában megrendezett kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	-	1 db	
Virtuális kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	14 6.875 fő	14 db	14 db
A hozzáférhető műtárgyállomány mutatói: - teljes műtárgyállomány száma (db) - kiállításban, látványtárban, tanulmányi raktárban bemutatott tárgyak száma (db) - interneten hozzáférhető tárgyak száma (db) - a teljes műtárgyállomány és a fentiek értelmében hozzáférhető műtárgyállomány aránya (%)			
A tárgyévben megjelent tárgykatalógusok és kiállítási vezetők száma (magyar és idegen nyelven), példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db db)	-	1/250/150	1/250/150
Múzeumpedagógiai foglalkozással kiegészített kiállítások száma	9	9	10

a) *Az intézmény 2019. évi kiállítási tervének szöveges bemutatása, illeszkedése az intézmény küldetésnyilatkozatához és középtávú kiállítási stratégiájához.*

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum Tolna megye és benne Szekszárd megyeszékhely múltját kutatja emlékeit gyűjti és mutatja be gyűjteményei segítségével. A meglévő állandó kiállításaink múzeumpedagógiai hasznosításával a tanulók érdeklődését kívánjuk felébreszteni és erősíteni kialakuló lokálpatriotizmusukat. Gyűjteményünk feltárását és bemutatását többretűen kívánjuk elérni, részben saját készítésű időszak kiállításokkal, azok katalógusokon keresztül történő megörökítésével, valamint digitalizálással. Utóbbira jó példa a 2015-ben felavatott Látványtárunk, melynek anyaga honlapunkon megismerhető.

Időszak kiállító-teremmel két helyszínen, a Vármegyeházán és a múzeum központi épületében rendelkezünk. A Vármegyeházán egymást három-négy havonta váltó kiállításokat

rendezünk, a főépületünkben hosszabb ideig, akár egy évig is fennálló időszakos kiállításokat hozunk létre, vagy fogadunk be. Utóbbi esetben a magunk által létrehozott tárlatokból katalógust is megjelentetünk.

2019-es tervezett időszakos kiállításainkat alább részletezzük. A Vármegyeházán négy, központi épületünkben két időszakos tárlattal számolunk. A múzeum főépülete földszintje (valamint virtuálisan a múzeum honlapja) az otthona a Hónap Műtárgya sorozat kiállításunknak, mely ingyen megtekinthető, 2012 júliusa óta folyamatosan működik.

Állandó kiállításaink közül a legrégebben fennálló régészeti kiállítás megújítását célzó kiállítási koncepció megvalósítását tűzzük ki erre az évre, mely tavalyról elmaradt.

b) *Kiállítások:*

Állandó kiállítások felsorolása előirányzott látogatószámmal (saját épületben):

Kiállítás címe	2017. tény	2018. tény	2019. terv
A tolnai táj évezredei az őskortól a honfoglalásig	8.943	9.254	9.500
Megelevenedett képek. Egy kisváros a századfordulón	8.420	8.832	9.000
Örökségünk. Tolna megye évszázadai	11. 865	13.210	13.500
Pincemúzeumi kiállítás: játék- és fegyvergyűjtemény	7.932	8.127	8.500
Vissza a múltba! A tárgyak emlékezet című Látványtár	4.844	5.123	5.500
Babits Mihály és Szekszárd	6.879		
Dienes Valéria emlékszoba	6.879		
Baka István emlékkiállítás	6.879		
Mészöly Miklós emlékkiállítás	3.674		
Megyeházi kiállítások: Szarkofágterem	7.300		
Megyeházi kiállítások: Romkert	17.748		
Megyeházi kiállítások: A szekszárdi megyeháza története	7.300		
Megyeházi kiállítások: Múzeumi vetítő	3.150		
Megyeházi kiállítások: Tájak, Települések, emberek	7.300		
Megyeházi kiállítások: A régi vármegyeháza világa	4.650		
Megyeházi kiállítások: Mattioni Eszter festőművész kiállítása	7.300		
Megyeházi kiállítások: Esze Tamás emlékszoba	4.430		

Áthúzódó saját időszakos kiállítások felsorolása látogatószámmal (saját épületben):

Kiállítás címe	2017. tény	2018. tény	2019. terv	Felelős
Háborútól háborúig. Képes		7.786	4.500	Dr. Gaál

várostartörténet				Zsuzsanna
------------------	--	--	--	-----------

Új saját időszakos kiállítások felsorolása látogatószámmal (saját épületben):

Főépület

Kiállítás címe	2018. tény	2019. terv	Felelős
Andrea Masio: Iosuae imperatoris historia illustrata atq. explicata (1574)	-	700*	Hucker Veronika
Graféma Regölyből	-	1.200*	Szabó Géza
Huszáros tányér 1844-ből	-	1.300*	Csapai János
Lóábrázolásos edény a Béla térről	-	1.000*	Vizi Márta
Wosinsky Mór ásatási csomagolópapírjai Lengyelről (1883)	-	1.200*	Ódor János Gábor
Bronzkori depólelet Dombóvár határából	-	2.000*	Czövek Attila
Baka István fotója Solymár Imrének	-	450*	Lovas Csilla
Sárközi mirtuszkoszorú	-	500*	Fuksz Márta
Középkori szenteltolajtartó szelence a tamási várból	-	850*	K. Németh András
Képóra: világosi fegyverletétel	-	1.500*	Lovas Csilla
Kora avar kori trébelt ezüstedény Bonyhádról	-	1.300*	K. Tóth Gábor
Ruhaderék az 1860-as évekből	-	700*	Gaál Zsuzsanna

Vármegyeháza

Kiállítás címe	2018. tény	2019. terv	Felelős
Kovács Tibor 60		400	Szűcs Zsuzsanna
Vincze Erika kalligráfus		400	Szűcs Zsuzsanna
Kisfaludi Stróbl Zsigmond		500	Ódor János Gábor
Herendi Porcelán Manufaktúra		500	Gaál Zsuzsanna

Országos és nemzetközi kiállítási programok keretében megvalósuló kiállítások előirányzott látogatószámmal (saját épületben):

Vármegyeháza

Kiállítás címe	2017. tény	2018. tény	2019. terv	Felelős
Magyar Foltvarró Céh			400	Szűcs Zsuzsanna

Országos és nemzetközi kiállítási programok, vándorkiállítások, intézményközi kapcsolatok keretében megvalósuló kiállítások előirányzott látogatószámmal (külső helyszínen):

Kiállítás címe	Helyszín	2017. tény	2018. tény	2019. terv	Felelős
Fejedelmi kincsek	főépület			3500	Gaál Zsuzsanna

Befogadott időszak kiállítások felsorolása látogatószámmal

Kiállítás címe	2017. tény	2018. tény	2019. terv	Felelős

c) *Látogatottság:*

Mutatók	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Összes látogatószám	49.052	47.217	47.000
ebből: teljes árat fizető látogató	2.538	2.407	3.000
kedvezményes árat fizető	9.865	7.541	8.000
ingyenes	333	255	300
ebből diák látogatók	36.316	37.014*	35.000
ebből külföldi látogatók (becsült százalék)	13.308	10.495	11.000
	4 %	5 %	5 %

Az adatokat kérjük a muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről szóló 194/2000. (XI. 24.) Korm. rendelet alapján nyilvántartani.

d) *A muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről szóló 194/2000. (XI.24.) Korm. rendelet 2. § (2) bekezdésében foglaltak alapján nyújtandó kedvezmények a muzeális intézmény által meghatározott napjai, **havi bontásban.***

e) *Nyitva tartás: 300 nap/év. (az **ünnepi nyitva tartás** jellemzői, különös tekintettel a nemzeti ünnepekre)*

ZÁRVA: újév napja, húsvét, pünkösd, halottak napja, december 24-31-ig.
Március 15-én, május 1-jén, augusztus 20-án és október 23-án nyitva tartunk.

f) *Látogatói kedvezmények*

Minden hónap utolsó szombatján kiállításaink díjmentesen látogathatók

MVMSZ kártyával rendelkezők számára kiállításaink egész évben díjmentesen látogathatók. A Szekszárdi Múzeumbarát Egyesület tagjai ingyenesen látogathatók a kiállításokat.

- g) *A látogatószám növekedését és a múzeumi szolgáltatások minőségét elősegítő új kezdeményezések, szolgáltatáscsomagok és készpénzkimélő eszközök*
- h) *Látogatószám növelésének tervezett stratégiája*

A 2018-ban megnyílt és 2019-re áthúzódó „Szekszárd a két világháború között” kiállításunk, valamint az augusztusban nyíló „Fejedelmi kincsek” (MNB vándorkiállítása) munkacímű időszakos kiállítás reményeink szerint újabb közönségréteget szólít meg. Bízunk abban, hogy sok szekszárdi és környékbeli lakos látogatja majd a tárlatokat. 2019. szeptemberében újtárra bocsátunk egy új előadás sorozatot, melynek címe: „Múzeumi rock-talk show” lesz. Dr. Csatári Bence könnyűzenével foglalkozó történész közreműködésével neves zenészeket szeretnénk meghívni: Nagy Feró, Kóbor János, Balázs Fecó és még sokan másokat. Minden hónapban egy rendezvényt szervezünk, melyet csak jegyvásárlással lehet látogatni. Az új rendezvény sorozattól szintén a látogatószám növelését várjuk.

i) *Az épületen belüli információs eszközök*

- információs pult, telefonos információs szolgálat két munkatárssal
- digitális terminál a földszinti folyosón: információs bázis, benne virtuális múzeumlátogatás; képeslapküldő; játékok (kvíz, puzzle stb.)...
- virtuális pontok a régészeti kiállításban: interaktív térképek a honfoglalás kori kiállításban; műtárgymásolatok tapintása (feliratozás Braille írással is)
- információs táblák elhelyezése mindegyik kiállítóhely bejáratánál
- eseménynaptár, szórólapok, meghívók (400-500 pld.)
- pedagógus adatbázis folyamatos frissítése (400 e-mail cím)
- sajtó adatbázis folyamatos bővítése (60 cím)

j) *Múzeumi bolt, büfé, kávézó*

A múzeumi boltban több száz, részben saját fejlesztésű termék, részben bizományban árusított termék vásárolható, ezen felül a megyére vonatkozó, jelenleg megkapható tudományos kiadványokat igyekeztünk összegyűjteni és kínálni az érdeklődők számára.

Az intézményben büfé kialakítására technikailag változatlanul nincs lehetőség.

k) *Az akadálymentesítés helyzete*

Az európai uniós pályázatból megvásárolt hernyótalpas tolószéket igény szerint biztosítjuk mozgáskorlátozottak számára, szükség esetén a pincemúzeumi foglalkoztatóba is le tudjuk vinni a mozgásban sérült gyermekeket. Szintén e pályázat keretéből került elhelyezésre a múzeum földszinti folyosóján egy digitális terminál, mely egyrészt információs adatbázis minden múzeumlátogató számára, másrészt a mozgáskorlátozottaknak lehetőséget biztosít arra, hogy a számítógépes programok segítségével virtuálisan megtekinthessék azokat a

kiállításokat, melyeket – az épület technikai adottságai miatt - tolószékkal nem tudnának megközelíteni

1) *Fogyatékkal élők (látás- és hallássérültek) fogadása a múzeumban*

A vakok és gyengén látók számára virtuális pontokat alakítottunk ki a régészeti kiállításban. Az itt elhelyezett műtárgymásolatokat megtapinthatják, mindegyiket feliratoztuk Braille írással is. Ugyancsak rendelkezésre áll múzeumvezető füzet Braille írással, melyet a portán vehetnek át a látássérültek.

III. Gyűjtemények gyarapítása és nyilvántartása

1. Gyarapodás

A gyűjteménygyarapodás tervezése szakáganként, a gyarapodás módjának és lehetséges forrásának megjelölésével

Régészeti Gyűjtemény

Feladat (szerzemény, szakág)	Gyarapodás módja és forrása	Felelős	Határidő
Régészeti Gyűjtemény	terepbejárás/helyszínelés – önköltséges régészeti megfigyelés – beruházó/kivitelező költségén megelőző régészeti feltárás – beruházó/kivitelező költségén tervásatás - önköltséges	Czövek Attila	2019. december 31.

Néprajzi gyűjtemény

Feladat (szerzemény, szakág)	Gyarapodás módja és forrása	Felelős	Határidő
sárközi teljes ruházat és főkötő (néprajz)	családi hagyatékból származó vásárlás, pályázat	Fuksz Márta, Csapai János	2019. 12. 31.
szekszárdi borászok életútinterjúja, borászatok története a Szekszárdi Borvidéken	életútinterjú felvétel, néprajzi adattár gyarapítása	Fuksz Márta	2019. 12. 31.

(néprajz)			
-----------	--	--	--

Újkortörténeti gyűjtemény

Feladat (szerzemény, szakág)	Gyarapodás módja és forrása	Felelős	Határidő
A XX. századi életmód változásokat tükröző tárgyak	pályázati lehetőségek függvényében vásárlás	Mácsainé Iván Éva	2019.11.30.

Képző-, és iparművészeti gyűjtemény

Feladat (szerzemény, szakág)	Gyarapodás módja és forrása	Felelős	Határidő
Képzőművészeti: Tolna megyei festő vagy szobrász alkotása	pályázati lehetőségek függvényében vásárlás	Lovas Csilla	2019.11.30
Iparművészeti gyűjtemény Tolna megyei kortárs iparművész alkotás	pályázati lehetőségek függvényében vásárlás	Lovas Csilla	2019.11.30
Baka István fiatalkori dokumentumai Irodalmi gyűjtemény	ajándék	Lovas Csilla	2019.12.30.

Könyvtár

Feladat (szerzemény, szakág)	Gyarapodás módja és forrása	Felelős	Határidő
1. könyvtár	vétel	Hucker Veronika	2019.12.31.
2.könyvtár	csere	Hucker Veronika	2019.12.31.
3.könyvtár	ajándék	Hucker Veronika	2019.12.31.
4.könyvtár	egyéb mód	Hucker Veronika	2019.12.31.

Kiemelkedő darabok vagy együttesek bekerülése

Amennyiben lesz támogató pályázat, Vitéz Attila szekszárdi gyűjtő Tolna megyei vonatkozású képeslapgyűjteményét szeretnénk megvásárolni.

Feladat	Felelős	Határidő
Vitéz Attila képeslapgyűjteményének megvásárlása	Ódor János Gábor	2019. december 31

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Tárgyévi régészeti és őslénytani feltárások alapterületének várható nagysága (m2)	-	400 m2	100 m2
Az éves gyűjteményfejlesztési tervben meghatározott egyéb gyűjteménygyarapítási alkalmak száma	84	68+ 220 nap régészeti szakfelügyelet	20 + 3 fő régészeti terepbejárása (95 nap)
- A régészeti és őslénytani feltárás nyomán feldolgozandó állomány nagysága - összesen (db, vagy egyéb jellemző mutató) - tárgyévben (db, vagy egyéb jellemző mutató)	3.500 db	2.500 db	3.000 db
A feldolgozandó egyéb műtárgyállomány nagysága - összesen (db) - tárgyévben (db)	7.762 8.941	20.098 5.447	raktárköltözés során előkerülő tárgyak feldolgozása (száma nem tervezhető)
A tárgyévben régészeti és őslénytani feltárás nyomán múzeumba került tárgyak száma (db, vagy egyéb jellemző mutató)	3.500 db	209 db 20 láda 235 zacskó 6 zsák kerámia, fém, csont	1000 db
A tárgyévben ajándékozással bekerült tárgyak száma (db)	167 db	131 db	nem tervezhető
A tárgyévben adásvétellel bekerült tárgyak száma (db)	160 db	129 db	nem tervezhető
A tárgyévben egyéb, a fentiekén kívüli gyűjteménygyarapodással bekerült tárgyak száma (db)	könyvtár: 104 (csere) 2 (saját)	revízió során előkerült tárgyak 867 db könyvtár:	nem tervezhető

		154 (csere) 1 (saját)	
--	--	--------------------------	--

A képző és iparművészeti gyűjtemény

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Tárgyévi régészeti és őslénytani feltárások alapterületének várható nagysága (m ²)			
Az éves gyűjteményfejlesztési tervben meghatározott egyéb gyűjteménygyarapítási alkalmak száma			8
- A régészeti és őslénytani feltárás nyomán feldolgozandó állomány nagysága - összesen (db, vagy egyéb jellemző mutató) - tárgyévben (db, vagy egyéb jellemző mutató)			
A feldolgozandó egyéb műtárgyállomány nagysága - összesen (db) - tárgyévben (db)	234 0 0	2.420 0 432	150 0 200
A tárgyévben régészeti és őslénytani feltárás nyomán múzeumba került tárgyak száma (db, vagy egyéb jellemző mutató)			
A tárgyévben ajándékozással bekerült tárgyak száma (db)	0 0 0	2.722 0 1	0 0 50
A tárgyévben adásvétellel bekerült tárgyak száma (db)	3 0 0	0 0 0	0 0 0
A tárgyévben egyéb, a fentiekén kívüli gyűjteménygyarapodással bekerült tárgyak száma (db)			

2. Nyilvántartás

a) Az éves gyarapodással kapcsolatos nyilvántartási feladatok tervezése, különös tekintettel a számítógépes nyilvántartásra

Régészeti és Numizmatikai gyűjtemény

A Régészeti osztály tagjai az év közben adódó és tervezett terepi, valamint feldolgozó, gyűjteményrendezési, revíziós, illetve publikációs és közművelődési feladatok elvégzése

mellett tervezik, hogy a múzeumi állandó régészeti kiállítás őskortól a honfoglalásig tartó részének megújítására forgatókönyvet, illetve terveket készítenek, tavalyi elmaradásunkat pótlandó. A gyűjteményi revízióban minden érintett munkatárs részt vesz, ahogyan prioritást élvez az ásatási dokumentációs elmaradások pótlása, a restaurálatlan anyagok nagyságának lefaragása és a leltározatlan lelet állomány csökkentése is.

A gyűjteményeinkbe jutó műtárgyakkal való foglalkozást befolyásolja a munkatársak által elvégzett, ásatással nem járó ellenőrzések és helyszínelések nagysága, amelyek tavaly nagyon sok időt felemésztettek. A terepi munkavégzés sok időt vesz el a régészeinktől, ebből adódóan a gyűjteményre, az adattárra és végső soron a kutatásra is kevesebb idő fordítható.

A Numizmatikai gyűjteményben gyarapodás az ásatások és a terepmunkák függvényében alakul.

Néprajzi gyűjtemény

Feladat	Felelős	Határidő
Életút interjúk átgépelése, adattárban történő elhelyezése	Gyenes Zsuzsa Fuksz Márta	folyamatos
néprajzi tárgyi gyűjtemény digitalizálásának folytatása	Gyenes Zsuzsa Fuksz Márta Csapai János	folyamatos
éves gyarapodás számítógépes nyilvántartásának naprakészen tartása	Thuróczy Péter	folyamatos

Újkortörténeti gyűjtemény

Feladat	Felelős	Határidő
Újkortörténeti gyűjtemény digitalizálásának folytatása	Mácsainé Iván Éva Móhr Szilvia	folyamatos
éves gyarapodás számítógépes nyilvántartásának naprakészen tartása	Mácsainé Iván Éva Móhr Szilvia	folyamatos

b) Feldolgozásra váró (visszamenőleg felhalmozódott) régészeti és őslénytani anyag becsült mennyisége és a hiányosságok feldolgozása érdekében 2019. évben előírt feladatok

Feladat	Felelős	Határidő
10.000 fémkeresős tárgy	Czövek Attila	2019. december

beleltározása		31.
1000 tárgy beleltározása	dr. K. Németh András	2019. december 31.

c) *Feldolgozásra váró (visszamenőleg felhalmozódott) egyéb anyag becsült mennyisége és a hiányosságok feldolgozása érdekében 2019. évben előirányzott feladatok teljesülése*

Feladat	Felelős	Határidő
régészeti leletanyag leltározás (Ozora, Ete)	Dr. Vizi Márta	folyamatos

Gyűjteményi rend és raktári helyzet értékelése, raktárrendezéssel kapcsolatos 2019. évi feladatok

Feladat	Felelős	Határidő
néprajzi raktár költözése: néprajzi műtárgyak költözésre való előkészítése	Thuróczy Péter, Csapai János, Fuksz Márta	folyamatos
Néprajzi tárgyak tisztítása, fertőtlenítése, konzerválása	Künsztler Tamás	folyamatos

d) *Az intézmény revíziós tervének 2019. évi bemutatása és a végrehajtás érdekében tervezett lépések részletezése gyűjteményenként, jelezve a legutolsó revízió időpontját is*

Az újkortörténeti, irodalomtörténeti, képzőművészeti és iparművészeti gyűjteményekben a revízió 2017-ben a néprajzi gyűjteményben 2018 lezárult az elkészített revíziós jegyzőkönyvet a fenntartó Szekszárd Megyei Jogú Város közgyűlése elfogadta az EMMI pedig engedélyezte a jegyzőkönyvben szereplő tárgyak törlését. A régészeti gyűjteményben jelentős haladást értünk el a revízióban, de az anyag többsége ezen a területen még hátravan, melyet 2019-ben szeretnénk nagyobb részt ledolgozni.

Régészeti gyűjtemény

Feladat	Felelős	Határidő
A régészeti tárgyak revíziójának befejezése, leltári szám nélküli tárgyak beazonosítása, a revíziós jegyzőkönyvek összeállítása.	Czövek Attila, dr. Vizi Márta, Csiszér Antal	folyamatos
A régészeti raktárak	Czövek Attila,	folyamatos

revíziója során előkerülő leltározatlan tárgyak részleges feldolgozása	dr. Vizi Márta, Csiszér Antal	
--	----------------------------------	--

3. Hozzáférés

Az intézmény 2019. évi digitalizálási tervének szöveges bemutatása, illeszkedése az intézmény középtávú digitalizálási stratégiájához

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
A tárgyévben digitalizált kulturális javak száma összesen (tétel/db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	834 db	16.300 db	darabszám nem tervezhető
Összes digitalizált kulturális javak száma (db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	35.643 db	49.045 db	darabszám nem tervezhető
Adatbázisban kereshető kulturális javak száma (db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	25.057db	40.262 db 66 %	darabszám nem tervezhető
Az adatbázis használóinak száma, a használatok száma (fő alkalom)	9 fő/9 alkalom	40 fő/36 alkalom	darabszám nem tervezhető
Honlapon hozzáférhető tárgyak száma összesen (db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)		13.700 db	
Nemzetközi adatbázisban kereshető tárgyak száma (db) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	834 db	16.300 db	

IV. Tudományos kutatás

- a) *A 2019. évi tudományos munka fő irányának szöveges meghatározása, ennek illeszkedése az intézmény tudományos stratégiájához (célok, feladatok, várható eredmények meghatározása)*

Intézményünk egyik alapfeladata, hogy Tolna megye földje történetének ne csak forrásfeltáró és tárgyi anyagának megőrző helye legyen, de magas színvonalú kutatóműhelyként is működjön, csatlakozzunk helyi, országos, vagy nemzetközi projektekhez. A kutatóműhely minőségének megtartásához és emeléséhez a szakmai dolgozók egyéni kutatási témái éppúgy hozzájárulnak, mint az általunk szerkesztett kiadványok, a saját kiállítások és konferenciák. 2018-ban folytatódtak az aláírt megállapodások nyomán kialakult tudományos kutatások a múzeum és más intézmények között. A Szerb Néprajzi Múzeummal a sárközi és koszovói hímzések témakörében tavaly megvalósult közös kiállításunk Belgrádban és Szekszárdon, a katalógus megjelenése átcúsúszik 2019-re. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészeti Tanszékével Iovia római kori város kutatása tárgyában folytatódtak a kutatások, valamint a Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszékével Dombóvár-Gólyavár ásatása tárgyában. Az MTA BTK Régészeti Intézetével együttműködünk egy dél-magyarországi neolitikum témakörét érintő közös kutatásban. Az ELTE BTK Régészeti Intézetével átfogó megállapítást kötöttünk Tolna megyei népvándorláskori lelőhelyek közös kutatása tárgyában.

Régészeti osztály, régészeti gyűjtemény

Az egyéni kutatások mellett újra kitűzött cél 2019. év végére, hogy megfelelő pályázati anyag álljon össze a régészeti állandó kiállításunk megújulása érdekében, ez a tervünk tavaly sajnos újra muzeológusaink leterheltsége miatt elmaradt. A központi épület régészeti kiállítása (*A tolnai táj évezredei az őskortól a honfoglalásig*) 30 esztendő elmúlt, elkészülte óta csak kisebb javításokat végeztünk rajta, pl. a népvándorlás korát bemutató teremből kikerültek az Államalapítás utánra keltezhető tárgyak az Örökség kiállításba 2005-ben. A pályázati anyag elbírálhatósága érdekében szükséges látványterveket és az új kiállítás forgatókönyv vázlatának elkészítését feladatul tűzzük ki magunknak célul.

Czövek Attila

Igény és lehetőségek szerint részt vesz megelőző feltárásokban, illetve régészeti felügyeletekben. Az előző években már elkezdett terepbejárás projektek folytatását tervezi. Köztük főként a Fadd határának történeti topográfiájához kapcsolódóan *Fadd, Gerjen, Dunaszentgyörgy* határának további szisztematikus bejárását. Szintén folytatni kívánja a *Sió-Sárvíz*, illetve a *Völgységi-patak völgyének* módszeres bejárását.

Mivel 2011 nyarán megkapta a múzeum numizmatikai gyűjteményének felügyeletét, ezért ezzel kapcsolatosan az ebben a tudományágban való elmélyülés mellett az amúgy jórészt rendezett gyűjtemény további rendbetételét, alaposabb megismerését kívánja végezni, illetve folytatni szeretné a 2015-ben elkezdett gyűjteményi revíziót.

Dr. Geréné Dr. Vizi Márta PhD

Szükség szerint közreműködik a felmerülő megelőző feltárási, valamint az esetleges leletbejelentési, ellenőrzési ügyekben. Az adattári revízió végrehajtását tervezi. 2018-ban is vállalja a régészeti adattár és gyűjtemény kezelését, folyamatos rendben tartását a régészeti munkák függvényében, illetve a gyűjteménybe érkező dokumentációk, tárgyak kezelését, besorolását. Az igazgató által engedélyezett kutatásokhoz a segítségnyújtást. A NKFIH pályázat: Városatlasz – Szekszárd részének kutatását folytatja. A vármegyeháza belső romkertjében található „És mi újság a Béla-téren” című tárlat felújítását vállalja.

Dr. K. Németh András PhD

Igény és lehetőségek szerint kíván részt venni megelőző feltárásokban, illetve régészeti szakfelügyeletekben. Szondázó ásatás végzését tervezi Kisszékely-Régi temető lelőhelyen, a középkori templom helyén a Kisszékely Kulturális Egyesület kezdeményezésére és segítségével. Folytatni kívánja a korábbi témákat: templomos helyek, bűvöllyukak, rác falvak, gyulaji erdő, ehhez hozzájönne még gyűjtőterületen kívül a mohács csatasík környékének középkori településtörténete, más kutatókkal. Tervezi a Lápafő – Református temető és a Bába – Régi temető-völgy lelőhelyen folytatott tervásatások anyagának bejelentését, illetve az iregszemcsei, a kospulai és a tamási szennyvízcsatornázás régészeti felügyelete során előkerült leletanyag bejelentését. Tervezi részvételét a régészeti gyűjtemény revíziójában is.

K. Tóth Gábor

Igény és lehetőségek szerint részt vesz megelőző feltárásokban, illetve régészeti szakfelügyeletekben. Folytatja a 2017. évi saját terepbejárás anyagok leltározásának megkezdését. Részt vesz a régészeti gyűjtemény revíziójában.

Ódor János Gábor

Folytatja megkezdett kutatását Szekszárd Csont-szurdikban, szükség szerint részt vesz a régészeti szakfelügyeletekben.

Dr. Szabó Géza PhD

Több éves dokumentációs elmaradásai mihamarabbi pótlásának, a leltározási feladatoknak elsőbbséget kell élveznie gyűjteményi munkájában, illetve részt vesz a soros gyűjteményi revízióban.

Néprajzi gyűjtemény

Fuksz Márta:

Jelenlegi kutatási témája a „Szőlőművelés-borászat, valamint az ehhez kapcsolódó gazdasági-társadalmi jelenségek vizsgálata a Szekszárdi-dombság szőlőhegyein a 18. század második felétől napjainkig” címmel foglalható össze.

2019-ben folytatva a megkezdett témát, szeretném feltárni azokat a mélyebb összefüggéseket, melyek bemutatják a Szekszárdi Borvidék tágabb helyzetét a magyarországi borvidékek között. Kis borvidék lévén az egyes szereplők (a vezető borászatok) összefogása erőteljesen meghatározza a borvidék arculatát. Milyen közös utat választanak maguknak a felemelkedés és a nemzetközi ismeretség érdekében? Hogyan működnek közös kezdeményezéseik (szekszárdi palack, bikavér, kadarka, kékfrankos „hármassága”, Borászok Céhe). Mit tudnak kínálni mindeközben a gazdaságilag nem jelentős „kis borászatoknak”? A végső cél – a szekszárdi borvidék borásztársadalma rétegzettségének, az egyes borászatok gazdasági stratégiájának feltárása mellett – bemutatni azt a jövőképet, amit a borvidék borászai elképzeltek maguknak.

A kutatás tanulmány formájában a XLI. évkönyvben kerül publikálásra.

2018. október 10–12-én Békéscsabán rendezték meg a néprajzos muzeológusok idei konferenciáját. Négy résztvevő/szerző – köztük Fuksz Márta – „A tereptől a néprajzi muzeológiáig” című összefoglalóban fogalmazták meg észrevételeiket, reflexióikat a konferenciával kapcsolatban, mely 2019-ben jelenik meg az Ethnographia egyik számában.

Csapai János folytatja a korábban megkezdett ónedénykutatást, kiterjesztve a Tolnai Református Egyházmegye gyülekezeteire. A vizsgált edényeket még senki sem kutatta, bemutatásuk a múzeumi évkönyvben történik. Távlati tervként szerepel egy időszaki kiállításon történő bemutatásuk a jövőben. Amennyiben szerveznek olyan konferenciát, melynek tematikájába bele illik a téma, ott is részt vesz előadóként. Magyarországon P. Szalai Emőke foglalkozik még ónedények kutatásával. Amennyiben nyertes lesz egy OTKA pályázata, annak keretében összehasonlító vizsgálatokat végeznénk az általa kutatott felvidéki, kárpátaljai, erdélyi anyag és a Dél- Dunántúlon található anyag között.

E mellett interjúkat készít a gazdálkodás, tsz-szervezés témájában sárközi idős emberekkel. A lejegyzendő interjúk a néprajzi adattárba kerülnek, a későbbiekben tervezi feldolgozni ezeket. 2018-ban jelent meg a Szegedi Néprajz Tanszék kiadásában A nagy háború hatása a mindennapok kultúrájának változására tanulmány kötetben az Egy sárközi szanitéc levelezése.

A múzeum 2018. évi évkönyvében jelenik meg az Ónedények a Tolnai Református Egyházmegyében I. (Duna mente)

A veszprémi múzeum 2017. évi Népi vallásosság a Kárpát medencében konferencia kötete előkészületben van, ebben jelenik meg A sárközi református egyházközségek ónedényei című dolgozat.

Újkortörténeti gyűjtemény

Dr. Gaál Zsuzsanna PhD folytatja a nemesi társadalom 19. századi történetének kutatását, melynek fókuszában elsősorban a nemesi státuszú nők vizsgálata áll. A levéltári anyagban folytatja a feltáró munkát elsősorban a polgári peres és a közgyűlési iratok körében. Kutatásainak eredményét a múzeum évkönyvében megjelenő tanulmányában összegzi.

A Járásszékhely múzeumok szakmai támogatására kiírt nyertes pályázat keretében Lovas Csillával közösen folytatja a szekszárdi épületek történetének kutatását. A program időhatárai 1850-1950.

Mácsainé Iván Éva 2019. február 1-től kezdi meg munkáját intézményünkben újkortörténész muzeológusként. Kutatási területe elsősorban Tolna megye 20. századi gazdasági társadalmi viszonyainak vizsgálata. Részletesebb kutatási terv kidolgozása a következő időszak feladata.

Irodalomtörténeti, képzőművészeti és iparművészeti gyűjtemény

Lovas Csilla:

1. Folytatja Mattioni Eszter festőművész pályakezdéséről és szekszárdi fogadtatásáról a korabeli sajtó tükrében végzett kutatását.
2. Folytatja Garay Ákos festőművész életművének kutatását Garay Ákos mint karikatúrista témakörben.
3. Folytatja a kutatás a szekszárdi Majer-Arolw Intézet története témakörben

Publikáció:

Tanulmány készítése Mattioni Eszter pályakezdése témából (terjedelem kb. 1 ív) a múzeumi évkönyv számára:

Hónap műtárgya témakörben:

Baka István diákkori fotója

Biedermeier képóra a Világosi fegyverletétel ábrázolásával

b) A tudományos munkatársak kutatónapjával kapcsolatos munkáltatói intézkedések bemutatása (a kutatónapban részesülő tudományos munkatársak és az engedélyezett kutatónapok száma, az engedélyezés szempontjai, a kutatónapokhoz kapcsolódó egyéni tudományos célok, feladatok bemutatása)

Munkaidő kedvezményben az intézmény 11 muzeológusa közül idén 9 fő részesül. 2018-ban is minden esetben egyedi kérelem alapján a múzeum igazgatója engedélyezte a kedvezményt, a kutatási tervek véleményezését követően és a múzeumi évkönyvbe év végén kötelezően leadandó tanulmány ellenében. A múzeum munkatársai az évkönyvcikkek mellett számos tanulmányt készítenek és tartanak előadásokat, melyekre ezeken a kutatónapokon készülnek fel.

Kiadott, eladott és raktáron lévő saját múzeumi kiadványok száma, a remittenda nagysága, kezelése és raktározási kérdései, a megoldásra vonatkozó intézkedési terv

Feladat	Felelős	Határidő
Remittenda kezelésére vonatkozó tervek kidolgozása	2019. dec. 31.	Ódor János Gábor

A múzeumi boltunkon kívül Budapesten árultuk néhány szakkönyvesboltban kiadványainkat, melyekről általánosságban továbbra is elmondható, hogy kevés fogy, lévén szakkönyvek. A felhalmozódott évkönyveinket, egyéb ismeretterjesztő könyveinket és füzeteket nyilvántartjuk és külön kiadványos raktárban tároljuk őket. A remittenda csökkentése ügyében korábban készített akciótervhez tartjuk magunkat. Ennek keretében sikeresen kitelepültünk több szekszárdi rendezvényre árusítani kiadványainkat. Egyes helyi versenyek (történelmi középiskolás versenyek, helytörténeti pályázatok, stb.) díjazásához ingyenesen átadunk példányokat a kérelmező szervezeteknek. A raktáron lévő kiadványainkat fűtött és száraz raktárban tároljuk, álláspontunk szerint ezek elsősorban lokális értéket képviselnek. 2018. december 31-én 103 fajta kiadvány (42.415 db) volt raktáron, az elmúlt évben az új kiadványainkkal együtt 685 db fogyott, tehát az állomány 1,5 %-kal csökkent. Az eredetileg kinyomtatott kiadványok 37%-a van raktáron. Az elmúlt év gyakorlata alapján tovább szeretnénk apasztani a remittenda arányát. Saját kiadványaink képezik a legjobb csereanyagot szakkönyvtárunk bővítéséhez: kölcsönös ajándékozással tud leginkább gyarapodni könyvtárunk.

c) A múzeumi tudományos munka nemzetközi feladatai, kapcsolatai

Nemzetközi kapcsolatainkat lehetőségeink szerint bővítjük, a korábban körvonalazódott lehetőségeket figyelembe véve. 2018-ban Schallaburgból (Ausztria) érkezett megkeresés egy 2019-ben megvalósuló kiállításban való részvétel miatt.

Feladat	Felelős	Határidő
Nemzetközi kapcsolatok bővítése	Ódor János Gábor	Folyamatos

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Kutatási témák száma	25	25	24
Hazai és nemzetközi kutatási programokban történő részvételek és a résztvevők száma	7 hazai (4 fő) 4 nemzetközi (4 fő)	22 hazai (4 fő) 4 nemzetközi (4 fő)	7 hazai (4 fő) 3 nemzetközi (3 fő)
A múzeum által megrendezett tudományos konferenciák száma	1	2	1
Konferencián tartott előadások száma	21	24	15
A múzeum dolgozói által jegyzett, magyar és idegen nyelvű (külön feltüntetve a nemzetiségi nyelveket) tudományos kiadványok száma (múzeumi kiadványban és külső kiadványban egyaránt)	7	6	6 (magyar-szerb-angol)
A múzeum dolgozói által jegyzett, magyar és idegen nyelvű (külön feltüntetve a nemzetiségi nyelveket) publikációk száma (múzeumi kiadványban és külső kiadványban egyaránt)	20	31	15
Kiállítási forgatókönyvek száma	1	2	1

V. Műtárgyvédelem

Megelőző műtárgyvédelemmel kapcsolatos 2019. évi feladatok, valamint a tárgyévi raktárfejlesztési feladatok (utóbbi esetében forrásmegjelöléssel)

Feladat	Felelős	Határidő
Állományvédelmi terv készítése	Thuróczy Péter	2019.12.31.
Műtárgykörnyezeti mérések elvégzése, feldolgozása kiállításokban heti 1, raktárakban havi 1 alkalommal	Móhr Szilvia Kalányos Szilvia Thuróczy Péter	Folyamatos

Megjegyzés a táblázathoz:

A táblázatban szándékosan nem szerepelnek anyagi forrást igénylő tételek, de az anyagi lehetőségünk függvényében megpróbálunk minél többet megvalósítani az alábbiakban felsorolt tételek közül. Az anyagi források hiányában 2018-ban meg nem valósult tételeket 2019-re tovább göngyölítjük.

2019-as terveinkben szerepelnek a raktározást, gyűjteménykezelést és a kiállítás rendezési munkákat segítő eszközök beszerzése melyekre állományvédelmi és munkavédelmi szempontból is egyaránt szükség van.

- 2 db SBM 203 M típusú polcos fémszekrény
- 2 db összecsukható kézikocsi
- db lépcsőjáró kocsi
- 1 db kézikocsi 250 kg teherbírással
- rovarcsapdák és molyirtók
- 1 db lézeres vízmérték és szintező készlet
- rovarok és penészgombák elleni gázosítás
- csomagolóanyagok és tároló dobozok régészeti fotónegatívok részére
- munkavédelmi eszközök (maszk, védőkesztyű) beszerzése

További feladatok:

- A régészeti raktár elektromos riasztóval történő ellátása.
- A néprajzi raktár költöztetése során a műtárgyak tisztítása, konzerválása, fertőtlenítése
- Az elhasználódott raktári csomagolóanyagok cseréje.
- A kiállító és raktári terek színvonalának legalább megtartása, javítása.

Mindhárom területen (régészet, néprajz, újkortörténet) folytatni kell a csomagolóanyagok, raktári polcrendszerek, tárolóeszközök, mérőeszközök beszerzését, lehetőség szerint pályázati pénzekből. Részben erre a feladatra elszámolható az 1313/2018 (VII. 10) kormányhatározat alapján a megyei hatókörű múzeumoknak juttatott támogatás (múzeumunknak 18,9 M Ft) egy része.

Pályázati lehetőségek függvényében az állandó kiállítások (A régi vármegyeháza világa, Mattioni Eszter hímeskövei) UV-mentes kiállítási környezet kialakítása, elavult megvilágító rendszer korszerűsítése, műtárgyvédelmi szempontból megfelelő műtárgybarát LED izzókra cserélése.

Az állományvédelmi és restaurátori továbbképzéseken és konferenciákon továbbra is rendszeresen részt veszünk.

Tisztítással, konzerválással, restaurálással kapcsolatos 2019. évi feladatok

Feladat	Felelős	Határidő
---------	---------	----------

Elsősorban rossz állapotú műtárgyaink kezelése	Künsztler Gábor Tamás és Tövisháti András	Folyamatos
--	--	------------

Az idei évre 500 db néprajzi tárgy tisztítását és konzerválását tervezzük, az újkortörténeti anyagból 700 db tárgy tisztítását és konzerválását, elsősorban a két világháború közt Szekszárd kiállításunkhoz igazodva. Régészeti gyűjteményből a tervezett tisztított, konzervált és restaurált anyagmennyiség: 10.000 db.

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
Restaurálásra, tisztításra, konzerválásra szoruló összes műtárgy becsült száma	46.500	45.000	44.000
Tárgyévben állományvédelmi kezelésbe (restaurálás, konzerválás, tisztítás) vont összes műtárgy száma	15.000	14.500	15.000

VI. Pályázati tevékenység

Hazai pályázatok megnevezése (új és folyamatban lévő)	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős
NKA Évkönyv kiadás	900.000 Ft	400.000 Ft	Gaál Zsuzsanna
NKA Restaurálás	540.000 Ft	200.000 Ft	Gaál Zsuzsanna
EMMI Járasszékhely Múzeumok szakmai fejlesztése	4.000.000 Ft	2.782.000 Ft	Gaál Zsuzsanna

Széchenyi 2020 programhoz kapcsolódó pályázatok megnevezése (EFOP, TOP, stb.) (új és folyamatban lévő)	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése (új és folyamatban lévő)	Pályázott összeg	Elnyert összeg (Ft-ban)	Felelős

VII. Kommunikációs tevékenység

Az intézmény 2019. évi kommunikációs stratégiájának szöveges bemutatása.

- *A tárgyév kiemelt feladatának meghatározása, ennek illeszkedése az intézmény küldetéséhez.*
- *Az új média eszközeinek alkalmazása érdekében tervezett intézkedések*
- *Arculatépítés tervezett lépései*
- *A honlap fejlesztése érdekében tervezett lépések*
- *A külső kapcsolati háló fejlesztése érdekében tervezett lépések*

A közönségkapcsolat, a PR tevékenység egyik legjelentősebb feladatköre változatlanul az intézmény híreinek eljuttatása, közvetítése a nagyközönséghez a média segítségével. Programjainkról, rendezvényeinkről rendszeresen, havonta küldünk tájékoztatót interneten keresztül a médiáknak, a megye kultúrával foglalkozó civil szervezeteinek.

A lassan négy éve megújult múzeumi honlapunkat folyamatosan, naprakész információval frissítjük, hasonlóan közösségi oldalunkhoz, amelynek hírei közel 3000 ismerőshöz jutnak el.

Folyamatosan bővítjük internetes kapcsolatainkat a társintézményekkel, nevelési - oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel, programjainkról e-mailen keresztül tájékoztatjuk őket.

A múzeum reklám- és marketingtevékenységének részeként munkatársaink alkalmanként, igény szerint nyilatkoznak a helyi és országos médiáknak. A múzeum propaganda és reklámtevékenysége a fentiek alapján egyrészt arra irányul, hogy minél szélesebb tömegek kapjanak naprakész, korrekt információt az intézmény tudományos, közművelődési és múzeumpedagógiai programjairól, az aktuális rendezvényekről, másrészt folyamatos tájékoztatást kívánunk nyújtani a megyei hatókörű városi múzeum valamint tagintézményei általános, a látogatókat érintő működéséről (az adott intézmény pontos címe, elérhetősége, kiállításai, nyitva tartása stb.).

	2017. tény	2018. tény	2019. terv
TV megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	49	54	55
Rádió megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	43	46	48
Írott sajtó megjelenés (fizetett hirdetések nélkül)	47	52	55
E-sajtó	102	107	110
Fizetett hirdetések száma (médiától függetlenül, becsült érték)	10	10	10

VIII. Intézményi terek / épületek tervezett infrastrukturális fejlesztései forrásmegjelöléssel, a fenntarthatósági hatások bemutatásával

Tavaly elmaradt, ezért 2019-re ütemezzük be pályázati lehetőségek és saját forrásaink átcsoportosítása esetén a Babits Ház és a főépületünk villamos-rendszerének átvizsgálását fenntartónk támogatásával, az Irodalom Házában az épület hátsó falához vízvezető építését. Műemléki hatóság engedélyezése után a főépületünk lépcsőjéhez korlátot szeretnénk építeni, ugyanott szakemberrel megvizsgáljuk a több helyen lehulló gipszstukkók állapotát.

Főépületünk lábazatát újra kell vakolni, több kiállításban tisztítási festés szükséges. A kőműves munkákhoz nagy segítséget jelent a Városháza javító brigádjának segítő munkája. A távfűtés központi kazánjának 45 éves hőcserélőjének cseréje is elodázhatatlan.

Szekszárd, 2019. március 1.

Ódor János Gábor
igazgató
Wosinsky Mór Megyei Múzeum